

Aly Guşçy

Category: Kitapcy, Ýazyjy şahyrlaryň we alymlaryň terjimehaly
написано kitapcy | 23 январа, 2025

Aly Guşçy ALY GUŞÇY

Meşhur türk(men) astronomy we matematik alymy. Aly Guşçynyň haýsy senede we nirede dogulandygy belli däl, ýöne XV asyryň başlarynda Samarkantda dogulandygy kabul edilýär.

Ulug begiň hökümdarlyk edýän wagtlarynda Samarkantda ilkinji bolup dini okuwyny tamamlayar. Çaga wagtlary matematika we astronomiýa bolan höwesini artýar. Döwrüniň iň beýik alymlary bolan Ulug beg, Bursaly Kadyzada Rumi, Gyýaseddin Jemşid we Muinuddin Kaşydan astronomiýa we matematika derslerinden sapak alýar. Ulugbegiň öldürilmeginden soň Samarkant Medresesindeki dersleri bilen rasathanadaky uly işlerine ara ýolda goý bolsun edip Samarkantdan aýrylyp Tebrize, bir az wagtdan soňra Uzyn Hasanyň ilçisi bolup Stambula geldi. Fatyh Soltan Mehmet han, onuň ylymly adamdygyna gysga wagtda göz ýetirýär we ondan Osmanly döwletiniň hyzmatynda bolmagy üçin haýyş etdi. Soňra ol Aýasofiyä Medresesinde Müderrisligine kabul edilýär. Fatyh soltan Aly Guşça edýän işiniň daşyndan öz kitaphanasynda müdürlik etmeklik wezipesini berdi. Stambul medreselerinde astronomiýa we matematika ylymlarynda Aly Guşçynyň eden işleri netijesinde uly öňegidişlikler gazanyldy. Derslerine Stambulyň meşhur alymlary hem goşulýardy. Ylym ýolunda eden hyzmatlary we gazanan at-abraýy bilen meşhurlyk gazanan Hoja Sinan Paşsa, Molla Lütfi we Aly Guşçynyň ogly Mirim Çelebi ýaly alymlar onuň derslerinde okap ýetişdiler. Aly Guşçy 1474-nji ýylda dünýeden ötdi we ony Eýýup Soltan Gonamçylygynda depin etdiler.

GEÇMIŞTEN GÜNÜMÜZE OSMANLI-ALFABETIK OSMANLI TARİHİ

Venedik neşirýaty. İstanbul. 2016.

Tolga USLUBAŞ

Terjime eden: Çarymuhammet SUGTYÝEW Ýazyjy şahyrlaryň we

alymlaryň terjimehaly